

שאלה: אני עובד כקופאי בבנק. הסניף הוא בעיר גדולה של חילונים וכאשר אינני מתגלח בחול המועד, הרבה שואלים אותי אם אני אֶבֶל. לא נעים לי לענות לכל אחד. האם מותר לי להתגלח בחול המועד? אני יחיד בסניף הבנק הנקרא "דתי".

תשובה: הגמרא (מועד קטן י"ד) אסרה את התספורת בחול המועד כי רצו להבטיח שהאדם יתיפה לפני כניסת הרגל, ואל ידחה הדבר עד לחול המועד, מתי שיש לו פנאי להתגלח. ברור הדבר שהמלה "גלוח" בלשון חז"ל היא תספורת הראש, כי לא היו נוהגים בימיהם לגלח את הזקן סמוך לעור פניהם, אלא היו מקצרים באורך הזקן או מיישרים אותו.

בנידון מי שיש לו בעיה, הרב משה פיינשטיין, מגדולי הפוסקים בארה"ב, התיר בזמנו (שו"ת או"ח ח"א סי' קסג) כי סמך על דברי רבנו תם, האומר כי הרי כל הגזירה היתה למען ייכנס לתחילת החג כשייִפֶּה את עצמו. והרי במדינה היא (ארה"ב) כולם מייפים את עצמם בגילוח הפנים לפני כניסת החג. ובכן אין טעם לגזור איסור על חול המועד. אמנם הטור הביא דברי רבנו תם ולא פסק כמוהו. כי ערערו מניין לכל רואה לדעת שאיש זה התגלח בערב החג? עונה הרב פיינשטיין שבמדינה שכולם כך נוהגים, יבינו כולם שאיש זה המגולח כבר התגלח גם הוא בערב החג.

הנ"ל מדובר בארה"ב (שנת תש"ח). מי אומר שכך המצב גם בארץ ישראל, ובימינו? אלא בספר השנתון "תחומין" (כרך שני עמ' 134-116) בירר הרב יצחק פחה את ההיתר גם עבור בני ארץ ישראל, והקיף הנושא מכמה וכמה בחינות. ובסיום דבריו (עמ' 133-131) הורה כי כיון שמדובר באיסור מדרבנן, גם כשיש מחלוקת הפוסקים ויש לו ספק, אפשר למי שזקוק להיתר זה להשתמש בו.

ושם ציין כי גם הרב עובדיה יוסף אמר שאין למחות ביד המקילים גלוח בחול המועד (כן כתב הרב ב"קול סיני", גליון 72, שנת תשל"א, עמ' 79 סוף הערה 52). וגם הרב יוסף דב סולובייצ'יק (בארה"ב) הורה להתיר.

לכן מי שיש לו צער כאשר חזות של אבלות על פניו, או מי שאשתו מציקה לו על זה, יכול להתיר לעצמו. כל שכן שמדובר רק בגילוח הפנים, והסברא היא שחז"ל דברו על תספורת הראש בלבד, שבלשונם נקרא "גילוח".

אבל ודאי כי מי שאין לו צורך להתגלח, ונמצא בין ציבור של שומרי ההלכה וכולם אינם מתגלחים, אל יהיה שונה מהם, ואל יפרוץ גדר. כי יש לשקול שהוא

מחליש את דעתם של רוב ציבור, ביניהם הוא נמצא, השומרים את ההלכה. וכל
מקרה צריך שיקול-דעת לגוף הענין.